

Communities. 1992. L 245. P. 6–22. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31992L0057>

2. Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work. Official Journal of the European Communities. 1989. L 183. P. 1–8. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31989L0391>

3. ДСТУ ISO 45001:2019. Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2019. URL: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_45001_2019.pdf

4. НПАОП 45.2-7.03-17. Мінімальні вимоги з охорони праці на тимчасових або мобільних будівельних майданчиках (Наказ Мінсоцполітики України №1050 від 23.06.2017; держреєстрація в Мін'юсті 08.09.2017 №1111/30979). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-17#Text>

УДК 614.8:355

ПРОФЕСІЙНІ РИЗИКИ СЛУЖБОВЦІВ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ

Павлик С.В., Шароватова О.П., sharovatova.elen@ukr.net
Національний університет цивільного захисту України,

Професійні ризики - це невід'ємна складова будь-якої діяльності. У службі військових ризики мають особливо високий рівень. Служба у воєнізованих формуваннях пов'язана з екстремальними умовами, постійною небезпекою для життя та здоров'я, а також великим психологічним тиском. Саме тому управління професійними ризиками для військових є не лише вимогою безпеки, а й важливим чинником підтримки боєздатності армії та морального духу особового складу [1].

Системне управління ризиками зменшує ймовірність втрат особового складу під час бойових і навчальних операцій, сприяє раціональному використанню ресурсів, що особливо важливо в умовах тривалого воєнного стану. Управління ризиками підвищує рівень підготовки і самодисципліни військових, адже формує культуру безпеки та відповідальності за власні дії. Систематичний аналіз ризиків дозволяє передбачати можливі загрози, швидше реагувати на зміни в оперативній обстановці та приймати більш зважені командирські рішення. Компетентне управління ризиками -

це не просто технічна процедура, а невід'ємна частина військового менеджменту, що безпосередньо впливає на результативність виконання бойових завдань і збереження життя військовослужбовців. Тож, управління ризиками має ключове значення для забезпечення стійкості та ефективності військових підрозділів.

Серед професійних ризиків військових виділяють кілька основних груп:

- фізичні ризики - поранення, травми, вплив вибухових хвиль, шуму, вібрації, екстремальних погодних умов;
- психологічні ризики - стресові розлади, посттравматичний синдром, емоційне вигорання, втрата мотивації;
- соціальні ризики - відрив від родини, труднощі адаптації після бойових дій, проблеми соціальної інтеграції;
- організаційні ризики - недосконалість системи управління, нестача ресурсів або порушення правил безпеки [2].

Системний процес управління ризиками включає кілька послідовних етапів:

- перший етап - ідентифікація ризиків - виявлення можливих загроз для здоров'я чи життя військовослужбовців;
- другий етап - оцінка ймовірності та тяжкості наслідків кожного ризику;
- третій - розробка заходів для їх запобігання або мінімізації;
- четвертий - моніторинг і коригування дій у процесі служби.

У сучасній практиці застосовують різні методи аналізу ризиків, які допомагають систематизувати дані й ухвалювати обґрунтовані рішення. Важливу роль у цьому процесі відіграють командири, медичні працівники та фахівці служби безпеки. Зменшення впливу професійних ризиків можна досягати комплексом заходів, серед яких: забезпечення військовослужбовців якісними засобами індивідуального захисту, сучасною технікою та спорядженням; постійне навчання персоналу правилам безпечної поведінки в бойових і навчальних умовах; психологічна підтримка - консультації, групові тренінги, програми реабілітації після бойових дій; ротація підрозділів для уникнення перевтоми та психологічного виснаження; регулярний медичний контроль і профілактичні заходи.

Управління ризиками неможливе без належної державної політики. Держава має забезпечувати військовослужбовцям законодавчий захист, медичне обслуговування, соціальні гарантії та програми адаптації після звільнення зі служби. Важливими складовими загальної системи безпеки військовослужбовців є реабілітаційні центри, психологічна допомога, підтримка сімей тощо [3].

Отже, ефективне керування професійними ризиками у військовій сфері є запорукою не лише збереження життя і здоров'я військовослужбовців, а й стабільності та боєздатності держави. Комплексний підхід, який поєднує технічні, організаційні, психологічні та соціальні заходи, дає змогу мінімізувати небезпеки та забезпечити високий рівень безпеки кожного військового. Захист людини у формі є стратегічним пріоритетом будь-якої сучасної армії, адже кожен підготовлений, захищений і впевнений у своїй безпеці воїн - це сила держави.

Використані джерела

1. Охорона праці та безпека військової діяльності: навчальний посібник / О.П. Северин, В. М. Богомаз, М. В. Боренко, В. Г. Лоза, І.Є. Крамар, О.І. Шаптала; Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. Дніпро, 2018. 208 с.
2. Національна гвардія України. URL: <https://ngu.gov.ua/>.
3. Закон України «Про Національну гвардію України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>.

УДК 614.8

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КІНОЛОГІВ ДСНС: РИЗИКИ ТА ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ

Ващенко В.О., Шароватова О.П., sharovatova.elen@ukr.net
Національний університет цивільного захисту України

Професійна діяльність кінологів ДСНС України є складовою системи цивільного захисту, спрямованою на порятунок людей, пошук зниклих безвісти, виявлення вибухонебезпечних предметів, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій [1]. Серед кінологів у системі ДСНС України:

- пошуково-рятувальні кінологи - пошук живих людей або тіл загиблих під завалами, у зонах техногенних та природних катастроф (землетруси, вибухи, обвали, повені), працюють у складі пошуково-рятувальних загонів, спеціальних аварійно-рятувальних частин, воєнізованих підрозділів;
- кінологи вибухотехнічного напрямку - проводять пошук вибухових речовин, боєприпасів, мін, саморобних вибухових пристроїв, працюють разом із саперами під час розмінування територій, особливо у прифронтових